

Експортні надходження вкрай важливі для національної економіки у воєнний час. Проте сировинний характер товарної структури експорту гальмуватиме її піднесення у майбутньому. Трансформація повинна відбуватися у напрямку зростання економічної складності за рахунок інноваційної компоненти та відповідно до вимог сталого розвитку.

Перелік використаних джерел:

1. Головнєв С. Сировинна економіка. Що купувала і продавала Україна в 2021 році. *Бізнес Цензор*. 20.01.2022 URL: <https://biz.censor.net/r3310713>.
2. Вінокуров Я. Як змінилася економіка за 30 років незалежності. *Економічна правда*. 30.8.2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/08/23/677115>.
3. *Country Rankings (ECI)2020*. OECD. URL: <https://oec.world/en/rankings/eci/hs6/hs96>.
4. *Експорт товарів та послуг скоротився, частка експорту АПК зросла*. *Голос України*. 3.10.2022. URL: <http://www.golos.com.ua/article/364835>.

Барабаш Діана
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

В сучасних умовах, коли конкуренція між підприємствами значно зростає, є необхідним удосконалення систем стратегічного планування, що будуть сприяти підвищенню ефективності підприємства для зміцнення його конкурентної позиції.

Стратегічне управління формує набір дій і рішень, які приймає керівництво підприємства для того, щоб допомогти організації досягнути своїх цілей. Одночасно воно є інструментом, який допомагає в прийнятті управлінських рішень і дозволяє забезпечити нововведення і зміни в організації.

Стратегічне планування визначає основні напрямки розвитку підприємства, його види та діяльність, дозволяє пов'язати в єдину систему маркетингову, проєктну, виробничу і фінансову діяльність.

Процес стратегічного планування на підприємстві містить здійснення наступних взаємопов'язаних функцій:

1. Визначення довгострокової стратегії, основних цілей і завдань розвитку підприємства.
2. Створення стратегічних господарських підрозділів на підприємстві.
3. Обґрунтування та уточнення основних цілей проведення маркетингових досліджень ринку.
4. Здійснення ситуаційного аналізу та вибір напрямку економічного розвитку підприємства.

5. Розробка основної стратегії маркетингу та укрупнення Планування виробництва продукції.

6. Вибір тактики й уточнене планування способів й засобів досягнення поставлених завдань.

7. Контроль і оцінка основних результатів, коректування вибраної стратегії і способів її реалізації [1].

Стратегічне планування має багато переваг. Воно змушує організації усвідомлювати майбутні можливості та виклики, а також змушує організації розуміти, які ресурси будуть потрібні, щоб скористатися цими можливостями та викликами. Крім того, стратегічне планування дає людям почуття напрямку й об'єднує їх навколо спільної місії.

Стратегічне планування також допомагає організаціям обмежувати або уникали часу, витраченого на врегулювання кризових ситуацій, де вони реагують на несподівані зміни, які їм не вдалося передбачити.

Процес розробки стратегій охоплює декілька етапів, що реалізуються в наступній логічній послідовності:

1. Етап, що визначає місію організації.
2. Етап стратегічного та маркетингового аналізу.
3. Етап формулювання стратегії та стратегічних вказівок.
4. Етап стратегічного вибору.
5. Етап стратегічної оцінки.
6. Етап стратегічного впровадження та контролю [2].

У наш час, коли бізнес-середовище є дуже динамічним, ефективне функціонування підприємства нерозривно пов'язане з його спроможністю гнучко прогнозувати та реагувати на умови зовнішнього середовища, які змінюються та набувають нових конкурентних переваг зараз і в майбутньому. Ефективним інструментом забезпечення постійного розвитку є стратегічне планування діяльності підприємства та стратегічне управління, засноване на розробці та активному використанні системи збалансованих показників стратегічного розвитку підприємства.

Стратегічне планування формує базу для всіх управлінських рішень. На розробку та реалізацію стратегічних планів орієнтовані функції організації, мотивації і контролю менеджменту.

Стратегічне планування має багато переваг. Воно змушує організації усвідомлювати майбутні можливості та виклики, а також змушує організації розуміти, які ресурси будуть потрібні, щоб скористатися цими можливостями та викликами у майбутньому.

Застосовуючи переваги стратегічного планування як і фірма, так і окремі його співробітники зможуть реально оцінювати цілі і напрями довгострокового розвитку підприємства. Також можна відзначити, що стратегічне планування стає актуальнішим й для українських фірм, що виходять на конкурентні ринки як України, так і закордонні.

Перелік використаних джерел:

1. *Стратегічне управління : конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 60 с.*
2. *Гурбик Ю. Ю., Сальнікова М. В., Курган П. О. Суть, принципи та етапи стратегічного планування на підприємстві. Економіка та суспільство. Випуск 20. 2019. С. 60–69.*

Биткін Сергій

к. т. н., доц., здобувач, кафедра електроніки, інформаційних систем та програмного забезпечення Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

Мокій Анатолій

д. е. н., проф., провідний науковий співробітник відділу регіональної економічної політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», м. Львів

ВІДБУДОВА ВІТЧИЗНЯНОЇ МІКРОЕЛЕКТРОННОЇ ГАЛУЗІ, ІНТЕГРОВАНОЇ З ПРОМИСЛОВІСТЮ США

Електронна промисловість України знаходиться в глибокій структурно-технологічній кризі, хоча в минулому вона забезпечувала замовлення оборонно-промислового комплексу з розробки й виготовлення високоінтелектуальної та наукомісткої електронної продукції військового чи подвійного призначення. В реальних умовах війни у коротко- і середньостроковій перспективі цей тренд розвитку необхідно повністю відновити для задоволення потреби у найефективніших оборонних технологіях та продуктах. Крім того, в процесі реалізації Плану відновлення України необхідна відбудова та розвиток виробництва напівпровідникових матеріалів, дискретних приладів та інтегральних мікросхем для виготовлення високотехнологічної (high-tech) військової техніки.

1. За безпосередньої підтримки та участі американських підприємств на території України пропонується створити замкнений виробничий цикл виготовлення виробів електронної техніки (мікросхем, дискретних напівпровідникових приладів), інтегрований до світових мереж відповідних профільних постачальників чіпів та інших виробів електронної техніки для підприємств – виробників продукції для України в США та/або інших країнах. Зрозуміло, що будівництво чи реконструкція напівпровідникових виробництв, що забезпечує технологічне оновлення, супроводжується зростанням капіталомісткості. Об'єктивно в умовах системної кризи внаслідок війни і в післявоєнний період відновлення підприємств буде надзвичайно складним, або майже неможливим.